

Raadsvoorstel

Datum raadsverg.: woensdag 24 april 2024
Agendapunt: Tweede wijziging Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Echt-Susteren 2020
Zaak - documentnummer: Z23/138766 - D - 196103
Datum B&W-verg.: dinsdag 5 maart 2024

Portefeuillehouder(s): G.H.C. Frische

Onderwerp

Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Echt-Susteren 2020 – tweede wijziging inzake pgb tarieven voor het sociale netwerk (Wmo) en indexering klanttarief Omnibuzz.

Samenvatting

De vigerende Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Echt-Susteren 2020 dient gewijzigd te worden. Het betreft de tweede wijziging van deze vigerende verordening. De aanpassing heeft betrekking op de pgb tarieven voor het sociale netwerk (Wmo) en indexering klanttarief Omnibuzz. De pgb tarieven dienen te worden aangepast naar aanleiding van twee uitspraken van de Centrale Raad van Beroep (CRvB). De indexering klanttarief Omnibuzz dient te worden aangepast om de klanttarieven voor het Omnibuzz vervoer zoveel mogelijk gelijk te houden aan de klanttarieven in het openbaar vervoer. Derhalve moet de Verordening, met terugwerkende kracht op 1 januari 2024, worden aangepast. Het vaststellen van de Verordening is een raadsbevoegdheid.

Voorstel

De tweede wijziging van de Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Echt-Susteren 2020 vast te stellen.

Inleiding

Vanwege een tweetal ontwikkelingen ligt een wijziging van de Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Echt-Susteren 2020 (hierna: Verordening) voor.

Ten eerste heeft de CRvB op 16 augustus 2023, op basis van twee uitspraken bepaald dat gemeenten uurtarieven voor een pgb met inzet van het sociale netwerk moeten baseren op de cao VVT. Deze uitspraken hebben betrekking op individuele begeleiding en hulp bij het huishouden (hbh) in het kader van de Wmo.

Ten tweede stijgen klanttarieven voor het collectief doelgroepenvervoer (Wmo) van Omnibuzz als gevolg van een stijging van de Landelijke Tarieven Index (LTI) met 11,72% in 2024, als de huidige Verordening wordt gevolgd. Gemeenten die deelnemen aan de Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz, hanteren echter als uitgangspunten dat de klanttarieven voor het Omnibuzz vervoer zoveel mogelijk gelijk worden gesteld aan de klanttarieven in het openbaar vervoer en tussen gemeenten onderling. Omdat het regionaal openbaar vervoer door het Rijk financieel wordt gecompenseerd, leidt de stijging van de LTI index niet tot een tariefverhoging voor reizigers met het openbaar vervoer. Voor het doelgroepenvervoer geldt die compensatie vanuit het Rijk echter niet. Daarom verzoekt Omnibuzz deelnemende gemeenten om de LTI index voor 2024 buitenwerking te stellen.

Inhoudelijke toelichting

Argumenten

1.1 Aanpassing van de Verordening inzake de hoogte van het pgb uurtarief voor hbh en begeleiding individueel, door inzet van het sociaal netwerk is van belang om te kunnen blijven voldoen aan wet- en regelgeving.

Uit jurisprudentie van de CRvB blijkt dat het uurtarief voor een pgb hulp bij het huishouden en begeleiding individueel uitgevoerd door het sociaal netwerk, dient te voldoen aan het wettelijke principe van een 'reële prijs'. Dit betekent dat er een goede verhouding dient te zijn tussen de prijs voor de levering van een dienst door een derde en de eisen die aan de kwaliteit van de dienst worden gesteld (Uitvoeringsbesluit Wmo, artikel 5.4, lid 3 en

Verordening, artikel 18). In onze huidige Verordening is voor inzet van het sociaal netwerk (incl. naaste familie) bij hbh en begeleiding individueel een uurtarief gebaseerd op het wettelijk minimumloon van toepassing (Verordening, artikel 9, lid 4). De CRvB heeft deze tarieven echter onverbindend verklaard omdat ze ontoereikend worden geacht. De tarieven dienen volgens de CRvB gebaseerd te zijn op:

- Bij huishoudelijke hulp: het uurloon van de hoogste periodiek behorende bij hulp bij het huishouden van de voor de betreffende periode geldende cao VVT (Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg), te vermeerderen met vakantietoeslag en de tegenwaarde van de verlofuren.
- Bij begeleiding: het uurloon van de hoogste periodiek behorende bij de Functie Waardering Gezondheidszorg (FWG 30) van de voor de betreffende periode geldende cao VVT, te vermeerderen met vakantietoeslag en de tegenwaarde van de verlofuren.

Daarom wordt uw raad voorgesteld de Verordening hierop aan te passen, conform raadsbesluit.

De nieuwe berekeningswijze wordt al vanaf 2023 toegepast voor nieuwe pgb aanvragen betreffende hbh en begeleiding individueel met inzet van het sociaal netwerk (waaronder de naaste familie). Bestaande budgethouders ontvangen het nieuwe uurtarief vanaf 2024.

De raad wordt voorgesteld de toelichting op de Verordening als volgt aan te passen: De toelichting op de Verordening wordt bij artikel 9 onder 'Vierde lid', na de 4e alinea als volgt aangevuld: De Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft op 16 augustus 2023, op basis van twee uitspraken bepaald dat gemeenten uurtarieven voor een pgb met inzet van het sociaal netwerk moeten baseren op de cao VVT. Deze uitspraken hebben betrekking op individuele begeleiding en hulp bij het huishouden (hbh) in het kader van de Wmo (ECLI:NL:CRVB:2023:1394 en ECLI:NL:CRVB:2023:1580).

1.2 Het pgb tarief dient toereikend te zijn om passende zorg in te kopen

Uit de Wmo 2015, artikel 2.3.6 lid 1 volgt dat de tarieven toereikend moeten zijn. Dit betekent dat een inwoner doeltreffende zorg of ondersteuning kan inkopen met het budget dat de gemeente toekent. De voorgestelde aanpassingen van de Verordening hebben een gunstig effect voor budgethouders met een pgb hbh en begeleiding middels het sociaal netwerk en wordt het principe van toereikendheid gewaarborgd.

1.3 Aanpassing van de Verordening is van belang om het uitgangspunt te waarborgen van gelijke klanttarieven van het collectief (Wmo) vervoer en het (regionale) openbaar vervoer

De cliënten die gebruik maken van het collectief (Wmo) vervoer door Omnibuzz zijn afhankelijk van dit type vervoer. Ze krijgen immers een beschikking voor dit vervoer op grond van een specifieke indicatie/ beperking. Vanuit de Wmo wordt het bevorderen van de zelfredzaamheid en participatie van mensen met een handicap of beperking voorgestaan (de compensatieplicht van gemeenten). Daarom is een ongelijkheid tussen de klanttarieven van het collectieve (Wmo) doelgroepenvervoer door Omnibuzz en het openbaar vervoer niet wenselijk omdat kwetsbare mensen hierdoor worden achtergesteld. De suggestie dat meer mensen gebruik zouden maken van het openbaar vervoer,

als het collectieve doelgroepenvervoer duurder wordt, wordt niet realistisch geacht. Het openbaar vervoer biedt immers geen passend alternatief.

1.4 Aanpassing van de Verordening ten aanzien van de LTI index voorkomt extra kosten voor de gebruikers van de collectieve (Wmo) vervoersvoorziening

De stijging van de LTI index met 11,72% in 2024 is het gevolg van onder andere stijgende lonen en energiekosten. Concreet betekent het toepassen van de LTI index zoals geformuleerd in de huidige Verordening, dat (kwetsbare) cliënten te maken krijgen met een extra reiskosten. Dit bedraagt per 1 januari 2024 circa 11 á 12 cent per zone. Deze kosten stapelen bovenop de andere kosten waar deze cliënten veelal mee te maken hebben zoals het abonnementstarief, medische kosten etc. Om dit te voorkomen, wordt uw raad voorgesteld artikel 12, lid 3 van de Verordening aan te passen conform raadsbesluit, zodat van de geldende LTI index afgeweken kan worden. Door de aanpassing in de Verordening wordt het prijspeil van 2024 gehanteerd zonder de stijging van de LTI index.

1.5 Het college kan in het geval van aanpassing van de LTI index geen beroep doen op de hardheidsclausule

In de ingekomen brief voor het college van Omnibuzz van 26 januari 2024 staat dat colleges van B&W in bijzondere gevallen een beroep kunnen doen op de hardheidsclausule (Verordening, artikel 23). Namelijk als het ten gunste is van de cliënt en als dit anders leidt tot onbillijkheden van overwegende aard. Colleges zouden daarmee niet te hoeven wachten op besluitvorming omtrent de wijziging van de Verordening door de gemeenteraad. De hardheidsclausule kan echter slechts in incidentele gevallen worden toegepast. Doordat de voorgestelde maatregel van het niet toepassen van de LTI index in 2024 op grote schaal geldt voor vele cliënten die gebruik maken van het Wmo doelgroepenvervoer, wordt aan dit principe niet voldaan.

1.6 De financiële impact van het niet toepassen van de LTI indexering in 2024 is beperkt

Het dagelijks bestuur van de GR Omnibuzz heeft op 15-11-2023 het principebesluit genomen om de LTI buiten werking te stellen tot 1 juli 2024 en de klantbijdragen in deze periode niet te verhogen. Dit biedt de deelnemende gemeenten de mogelijkheid om een besluit te nemen over het wel of niet toepassen van de LTI index in 2024. Na besluitvorming door de gemeenten, worden de klantbijdragen van 2024 in elke gemeente definitief vastgesteld. Om de impact op de gemeentelijke begroting te minimaliseren, heeft het dagelijks bestuur voorgesteld om de gedeerde inkomsten over januari t/m juni 2024 op te vangen uit de algemene reserve van de GR Omnibuzz. Voor Echt-Susteren bedraagt de compensatie naar verwachting € 4.865,-. Als uw raad ertoe besluit om de LTI index over de klanttarieven 2024 niet toe te passen, heeft Echt-Susteren ca. € 4.865,- minder inkomsten (juli t/m december 2024) dan het geval zou zijn als de stijging van de LTI index (11,72%) wel van toepassing zou zijn. De exacte bedragen worden door Omnibuzz achteraf pas verrekend, op basis van de werkelijk gebruikte ritten.

Financiële toelichting

De wijziging van de Verordening heeft financiële gevolgen op twee onderdelen:

1. Wijziging pgb uurtarief hbh en begeleiding individueel met inzet sociaal netwerk.

Op basis van een gelijk aantal uren als in 2023 geldt voor de pgb's:

- Hbh met inzet van het sociaal netwerk c. 5.150 uur. Daarmee stijgen de kosten in 2024 naar verwachting met c. € 23.800.
- Begeleiding individueel met inzet van het sociaal netwerk c. 660 uur. Daarmee stijgen de kosten in 2024 naar verwachting met c. € 5.300.

Binnen het totale Wmo-budget is voldoende ruimte om deze stijging te dekken.

2. Het niet toepassen van de LTI index voor klanttarieven collectief doelgroepenvervoer (Wmo) in 2024.

Als de LTI index (11,72%) in 2024 niet wordt doorberekend in het klanttarief, ontvangt de gemeente naar verwachting ca. € 9.730,- minder inkomsten. Doordat het dagelijks bestuur van de GR Omnibuzz heeft besloten de gemeenten voor de eerste helft van 2024 te compenseren ten laste van de algemene reserve resteert er voor Echt-Susteren ca. € 4.865,-. De exacte bedragen worden door Omnibuzz achteraf pas verrekend, op basis van de werkelijk gebruikte ritten.

Juridische toelichting

Zie inhoudelijke toelichting.

Duurzaamheid / Cittaslow

Niet van toepassing.

Risico's

1.1 In analogie van de jurisprudentie over de hoogte van het pgb uurtarief voor hbh en begeleiding, bestaat de mogelijkheid dat het pgb tarief voor het sociaal netwerk op het gebied van jeugdhulp op termijn ook dient te worden aangepast

De verwachting is dat de CRvB uitspraak omtrent pgb tarieven ook wordt doorgetrokken naar jeugdhulp. We volgen dit en wachten de jurisprudentie hierover af.

1.2 Mogelijk leidt de verhoging van het pgb uurtarief voor het sociaal netwerk bij hbh en begeleiding individueel tot een aanzuigende werking

Omdat de tarieven voor inzet van het sociaal netwerk (waaronder naaste familie) stijgen, zou dit mogelijk kunnen leiden tot meer pgb aanvragen voor hbh en begeleiding individueel met inzet van het eigen sociaal netwerk. De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) adviseert gemeenten om bij nieuwe casussen te handelen in lijn met de uitspraken van de CRvB. Al vindt de VNG naar aanleiding van de uitspraken, het onderscheid tussen het tarief voor een informele, niet gediplomeerde hulp en een beroepskracht onduidelijk. Want de VNG stelt dat het wettelijke principe van een 'reële prijs' bedoelt is voor een beroepskracht. En informele hulp is over het algemeen geen beroepskracht.

1.3 Het toepassen van de NEA index heeft financieel minder impact voor cliënten/klanten en de gemeente dan het toepassen van de LTI index

Een alternatieve tussenvariant voor het wel of niet toepassen van de LTI index zou kunnen zijn het hanteren van de NEA index in plaats van de LTI. De NEA is een indexeringstool die de (kosten)ontwikkeling binnen het vervoer volgt. In dat geval volgt de klantbijdrage dan de kostenontwikkeling bij gemeenten, die op basis van de NEA index in 2024 3,4% meer gaan betalen voor het vervoer. Omdat deze variant een afwijking betekent van de uitgangspunten en van de Verordening, lijkt deze echter niet passend.

Burgerparticipatie

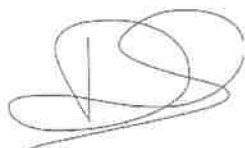
Niet van toepassing.

Bijgevoegde stukken

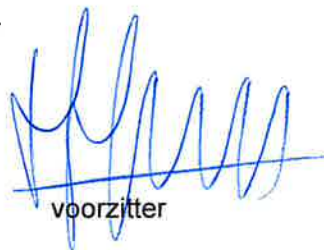
Raadsbesluit

Ter inzage liggende stukken
Niet van toepassing

Burgemeester en wethouders van Echt-Susteren,

secretaris

voorzitter